

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1922 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.

Maj:t angående upplåtande av kronoegendomar för utrönande av jordbrukets verkliga produktionskostnader.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 28, har herr *Johanson* i Hallagården m. fl. hemställt, att riksdagen ville i skrivelse begära, att Kungl. Maj:t måtte taga i övervägande, i vad mån och på vilket sätt staten kunde ställa till förfogande ett visst antal större och mindre kronoegendomar i olika delar av landet, i syfte att utröna jordbrukets verkliga produktionskostnader samt att Kungl. Maj:t måtte härför vidtaga erforderliga åtgärder.

I fråga om motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Under de senare åren ha inom riksdagen väckts åtskilliga motioner, vilka varit till sitt syfte närbesläktade med den nu föreliggande.

I särskilda motioner vid 1920 års riksdag framlades sålunda, i syfte att vinna full och obestridlig erfarenhet om jordbrukets produktionskostnader, förslag till anordnande genom statens försorg i varje län av ett större och ett mindre försöksjordbruk under sakkunnig ledning. I en annan motion vid samma riksdag föreslogs igångsättandet av praktiska jordbruksförsök genom industriarbetare eller andra icke-jordbrukare i ändamål att härigenom få klargjort det mindre jordbrukets ekonomiska bärkraft.

Utskottet.

I utlåtande (nr 28) över berörda motion hänvisade jordbruksutskottet till de åtgärder, som från statens sida redan vidtagits för åstadkommande av kännedom om jordbrukets räntabilitet, nämligen dels de räntabilitetsberäkningar rörande mindre jordbruk, vartill riksdagen sedan flera år anvisat medel, och dels den utredning rörande produktionskostnaderna för viktigare jordbruksprodukter samt över jordbrukets

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 10 saml. 9 häft. (Nr 20—23.) 3

ekonomiska bärighet i allmänhet, som kommit till utförande i anledning av 1917 års riksdags därom gjorda framställning (skrivelse nr 103).

I anslutning härtill uttalade utskottet, som avstyrkte motionerna, att den till grund för ovanberörda utredningar liggande undersökningsmetoden — nämligen att ur bokföringsresultat från ett större antal typiska jordbruk av olika storlek och inom skilda delar av landet utvinna ett statistiskt underlag för bedömandet av ifrågavarande spörsmål — vore bättre ägnad att giva i detta hänseende pålitliga och vägledande resultat än kalkyler, grundade å bokföring vid särskilda för ändamålet drivna försöksjordbruk. Riksdagen biföll utskottets förslag.

Vid övervägande av den nu föreliggande motionen har utskottet funnit ovan återgivna uttalande av 1920 års jordbruksutskott fortfarande äga giltighet. Till förenämnda räntabilitetsberäkningar, vilkas resultat efter hand offentliggöres, har riksdagen alltjämt anvisat medel. Resultatet av utredningen rörande produktionskostnaderna för viktigare jordbruksprodukter samt jordbrukets ekonomiska bärighet i allmänhet, vilken utredning är avsedd att bygga på uppgifter för bokföringsåren 1919—1920, 1920—1921 och 1921—1922, är ännu icke framlagt. Enligt vad utskottet erfarit torde emellertid en redogörelse för bearbetningen av uppgifterna för det första av nämnda bokföringsår under den närmaste tiden komma att offentliggöras.

Under hänvisning till sålunda redan vidtagna åtgärder för vinnandet av kännedom om jordbrukets produktionskostnader får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 mars 1922.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Reservation:

av herr *Pettersson* i Stäringe.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm*, *Hellström*, *Norin*, *Boberg*, *Ingeström*, *Elisson*, *Dalberg* och *Lindstrand* samt

från andra kammaren: herrar greve *Hamilton*, *Nilsson* i Tånga, *Olsson* i Broberg, *Johansson* i Uppmålby, *Hedlund* i Östersund, frih. *Hermelin*, *Vahlstedt* och *Pettersson* i Stäringe.